

## Rewizja Nowego Podejścia

25 europejskich dyrektyw opracowanych w ramach Nowego Podejścia w istotny sposób przyczyniło się do efektywnego funkcjonowania Jednolitego Rynku. Jednak ze względów historycznych, ich treść wykazuje wyraźne różnice i w związku z tym w pewnych kwestiach wymagają one ujednoczenia. Na skutek dyskusji, które rozpoczęły się w 2002 roku, Komisja Europejska, biorąc pod uwagę zdobyte dotychczas doświadczenie, przedstawiła właśnie wstępny projekt horyzontalnego instrumentu prawnego (regulacji lub dyrektywy), który ma scalać podobne elementy, pojawiające się we wszystkich dyrektywach, ujednolicać je oraz poprawiać. Dotyczy to przede wszystkim procedur oceny zgodności, wymogów dla jednostek notyfikowanych, akredytacji, nadzoru rynku oraz roli normalizacji. Choć na tym etapie projekt Komisji nie jest jeszcze dostępny, a wszelkie oceny i wnioski dotyczące jego treści i formy są w związku z tym jeszcze niemożliwe - idea wydaje się szczytna. KAN przewiduje, że harmonizacja horyzontalnych aspektów będzie bodźcem do większego zaufania w możliwość prawidłowego funkcjonowania Jednolitego Rynku.



*Ulrich Becker*

*Przewodniczący KAN*

*Niemieckie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej*

### W NUMERZE

#### NOWE PODEJŚCIE

- 2 Projekt horyzontalnego instrumentu prawnego dotyczącego harmonizacji dyrektyw wyrobu w ramach Jednolitego Rynku przygotowany przez Komisję Europejską
- 3 Przyszłość Nowego Podejścia
- 4 Rama prawna prowadzenia europejskiej normalizacji w obszarach objętych harmonizacją
- 5 Akredytacja w kontekście rewizji Nowego Podejścia

#### TEMATY

- 6 Obserwacja rynku w obszarze maszyn
- 7 Usługi: normalizacja a bezpieczeństwo i higiena pracy

#### IMPREZY

#### Nowe Podejście

W celu rewizji Nowego Podejścia Komisja Europejska opracowuje instrument prawny, którego forma właśnie się wyłania. Obecny numer KANBrief przedstawia postępy prac w tym zakresie jak również ich pierwsze rezultaty. Opisujemy również sieć, której zadaniem jest obserwacja rynku oraz sposób, w jaki uwzględniane są zagadnienia związane z BHP w normach dotyczących usług.

# Projekt horyzontalnego instrumentu prawnego dotyczącego harmonizacji dyrektyw wyrobu w ramach Jednolitego Rynku przygotowany przez Komisję Europejską

Ze względów historycznych, dyrektywy Jednolitego Rynku, regulujące zarówno podstawowe wymogi dla wyrobów jak i aspekty nadzoru rynku, oznakowania, notyfikacji jednostek akredytowanych, wykazują znaczne różnice i w związku z tym wymagają ujednoczenia w niektórych kwestiach. Komisja Europejska przedstawiła projekt<sup>1</sup> europejskiego instrumentu prawnego, który ma na celu modyfikację i wzmocnienie niektórych kluczowych aspektów.



Jednym z celów, jakie Komisja Europejska wiąże z opracowaniem nowego instrumentu, jest jak najdalej idąca harmonizacja wszystkich procedur i definicji w dyrektywach Jednolitego Rynku, które nie dotyczą określonego sektora. Postanowienia tego dokumentu będą obowiązywać do momentu, aż prawodawstwo Wspólnoty będzie zawierać bardziej szczegółowe zapisy dotyczące zagadnień związanych z wyrobami.

### Nadzór rynku i identyfikacja wyrobów

Nadzór rynku jest nierozłącznie związany ze swobodą producentów do dystrybuowania wyrobów bez wcześniejszej kontroli prowadzonej przez upoważnione do niej organy. Gdy korzystanie z tego przywileju jest powszechnie stosowane, do nadzoru rynku, który stanowi jego warunek wstępny, nie przykłada się należytej uwagi. Mankamenty istniejącej procedury mają dwa podstawowe źródła:

- **Koordinacja nadzoru rynku w Europie nie jest satysfakcjonująca**, ponieważ istniejące prawodawstwo pozostawia odpowiedzialność w tym zakresie poszczególnym Państwom Członkowskim UE.
- **Zmniejszające się zasoby** ograniczają Państwom Członkowskim swobodę działania w prowadzeniu efektywnego nadzoru rynku.

Aby przezwyciężyć te trudności, projekt zakłada, aby większa odpowiedzialność za koordynację nadzoru rynku spoczywała na Komisji Europejskiej. Państwa Członkowskie zobowiązują natomiast do dostarczania odpowiednich informacji umożliwiających działania w tym obszarze. Kolejnym rozwiązaniem jest wprowadzenie wymogu **oznaczenia wyrobu** w taki sposób, aby producent i - jeśli zasadne - importer wyrobu do UE mogli być łatwo zidentyfikowani. Projekt przewiduje również rozszerzenie zakresu **odpowiedzialności importerów i dystrybutorów** (w stopniu, jaki zakłada Dyrektywa o Ogólnym Bezpieczeństwie Produktu), tak aby łatwiej można było odtworzyć i prześledzić całą drogę produktu.

### Akredytacja jednostek notyfikowanych

Tak jak w przypadku nadzoru rynku, Państwa Członkowskie cieszyły się do tej pory znaczną swobodą w prowadzeniu notyfikacji jednostek, które muszą uczestniczyć w procesie oceny zgodności pewnych wyrobów. W celu dokładniejszego ujednoczenia w Europie kryteriów, na

których opiera się notyfikacja, projekt proponuje następujące rozwiązania:

- Po pierwsze, Państwa Członkowskie powinny ubiegać się o rozpoczęcie **procedury akredytacji**. Ta praktyka - od dawna stosowana w Niemczech - powinna stać się ogólnie przyjętą zasadą. Kryteria, które mają być stosowane podczas akredytacji, pochodzą (w pewnym stopniu) z nowego instrumentu, ale ich większa część została zaczerpnięta z norm zharmonizowanych. Tylko w uzasadnionych przypadkach akceptowana będzie notyfikacja prowadzona przez jednostki nie akredytowane.
- Projekt zakłada ponadto **stworzenie europejskiego systemu akredytacji** z własną infrastrukturą, który będzie blisko współpracować z Komisją Europejską.

### Ocena zgodności – oznakowanie CE – specyfikacje techniczne

Zgodnie z projektem Komisji Europejskiej, liczba **procedur oceny zgodności** (modułów) powinna zostać ograniczona, a znaczenie oznakowania CE – określone bardziej precyzyjnie. W projekcie określone jest ono, tak jak dotychczas, jako sygnał od producenta, że wszystkie wymogi związane z oznakowaniem zostały spełnione. Komisja przewiduje ponadto, że oznakowanie CE ma być **jedynym dopuszczalnym oznaczeniem**, chronionym i umożliwiającym oznaczenie zgodności z wymogami związanymi z powyższym.

Warto wspomnieć, że w przyszłości **specyfikacje techniczne**, opracowane przez europejskie lub międzynarodowe organizacje (inne niż normalizacyjne), będą stanowiły punkt wyjścia dla **założenia zgodności**, pod warunkiem, że wszyscy interesariusze będą uczestniczyć w opracowywaniu specyfikacji, a procedury będą przejrzyste. Informacja o specyfikacjach musi być opublikowana w Dzienniku Urzędowym UE i może podlegać formalnemu sprzeciwowi.

Corrado Mattiuzzo  
[mattiuzzo@kan.de](mailto:mattiuzzo@kan.de)

<sup>1</sup> Projekt został przekazany do SOGS (Senior Officials Group on Standardisation and Conformity Assessment) w dniu 6 września 2006 r. (więcej informacji: [www.kan.de](http://www.kan.de) > Basic documents)

# Przyszłość Nowego Podejścia

Wywiad z Jacquesem McMillanem, Kierownikiem Działu „Prawne aspekty związane z rynkiem wewnętrznym” w Dyrekcji Generalnej Przedsiębiorstwo i Przemysł (Komisja Europejska)



**Jacques McMillan**  
**Komisja Europejska**  
**Dyrekcja Generalna**  
**Przedsiębiorstwo i**  
**Przemysł**

### Na jakim etapie znajdują się prace nad rewizją Nowego Podejścia?

Od wiosny 2004 roku Komisja opracowała około dwudziestu dokumentów roboczych dotyczących różnego rodzaju elementów technicznych rewizji Nowego Podejścia. Dotyczą one akredytacji, procesu notyfikacji i jednostek notyfikowanych, procedur oceny zgodności i oznakowania. Powstał również cały nowy rozdział na temat nadzoru rynku, który od przyjęcia Strategii Lizbońskiej stanowi ważną kwestię.

Wszystkie te dokumenty złożyły się na horyzontalny dokument<sup>1</sup>, opracowany na początku 2006 roku, zawierający wyniki w obszarze wszystkich elementów niezbędnych do przedłożenia przez Komisję projektu do Rady i Parlamentu Europejskiego. Dokument ten został przekazany do konsultacji razem z kwestionariuszem nt. oceny wpływu, niezbędnej do przedłożenia przez Komisję projektu. W lipcu tego roku Komisja przedstawiła SOGS<sup>2</sup> wstępny projekt horyzontalnej ustawy. Kolejny został przedstawiony we wrześniu<sup>3</sup>.

### Jakie są zalety i wady rozszerzenia zakresu Nowego Podejścia na inne sektory wyrobów?

Od opracowania Nowego Podejścia w 1985 roku, powstała sztuczna bariera między „nowym” i „starym” podejściem, koncentrująca się głównie na różnych rolach organów normalizacyjnych w Europie. Taki podział nigdy nie był zamierzony. Nowe Podejście zostało stworzone, aby skłonić prawodawców do innego myślenia i innej harmonizacji. Rozdział poświęcony normalizacji nie był jedynym, który odzwierciedlał nowe podejście: opracowano również politykę oceny zgodności, która jest obecnie stosowana na całym świecie.

Rozszerzenie Nowego Podejścia może oznaczać zarówno rozszerzenie europejskiego mechanizmu normalizacji na nowe sektory wyrobów, jak również przyznanie prawodawcom i przedsiębiorcom większej swobody. Przynajmniej rozdziały dotyczące oceny zgodności powinny być zharmonizowane, tak aby stały się bardziej spójne i przejrzyste dla przedsiębiorców i instytucji nadzoru rynku. Procedury oceny zgodności już istnieją i są bardzo podobne we wszystkich krajach; konsolidacja niektórych sektorów starego i Nowego Podejścia powinna uczynić życie przedsiębiorców znacznie łatwiejszym.

### Jaką rolę będzie w przyszłości odgrywać europejska i międzynarodowa normalizacja?

Jeśli prawodawca zdecyduje się rozszerzyć mechanizm zharmonizowanych norm na inne sektory wyrobów, w których działalność normalizacyjna jest uzasadniona i funkcjonuje w sensie ekonomicznym i politycznym – w tych obszarach może odgrywać ważną rolę, taką jak w sektorach objętych dotychczas Nowym Podejściem. Jedną z kluczowych kwestii w dyskusji nad rozszerzeniem zakresu Nowego Podejścia jest pytanie, w jaki sposób można wzmocnić w normalizacji rolę interesariuszy nie związanych z sektorem przemysłu, a także jej naturę „miękkiego prawa”.

Europejska i międzynarodowa normalizacja będzie również nadal istotna w tych sektorach, gdzie nie istnieje europejskie prawodawstwo, ponieważ przyczynia się do stworzenia większej przejrzystości i do wzmocnienia konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw.

### Jakie będą kolejne działania?

Obecnie ponownie opracowujemy projekt horyzontalnej ustawy na podstawie uwag otrzymanych na etapie konsultacji. Planujemy przekazać ten nowy dokument do zaopiniowania i ostatecznej dyskusji grupie SOGS we wrześniu. Komisja Europejska przewiduje, że projekt zostanie zaakceptowany do końca roku i następnie przekazany do Rady i Parlamentu Europejskiego natychmiast po jego przetłumaczeniu (początek 2007 roku). Spodziewamy się, że ustawa horyzontalna wejdzie w życie w 2008 roku.

<sup>1</sup> Certif 2005 – 16 rev2 (więcej informacji: [www.kan.de](http://www.kan.de) > Basic documents)

<sup>2</sup> Senior Officials Group on Standardisation and Conformity Assessment Policy

<sup>3</sup> N560-1 EN (więcej informacji: [www.kan.de](http://www.kan.de) > Basic documents)

# Rama prawna prowadzenia europejskiej normalizacji w obszarach objętych harmonizacją

Komisja Europejska planuje zachować w przyszłości zasady europejskiej normalizacji w obszarach objętych harmonizacją. Jednak, jak pokazała rewizja Nowego Podejścia, praktyczne działania w dziedzinie normalizacji muszą być poparte ramą prawną. Z tego powodu Komisja planuje opracowanie jednolitej definicji terminów „norma zharmonizowana” i „założenie zgodności”.

W większości z dyrektyw Nowego Podejścia zasadnicza charakterystyka zharmonizowanej normy znajduje się w załącznikach lub – jako definicja – w artykułach. Bardzo podobne, jednak nie w pełni identyczne zapisy, które odnajdujemy w Dyrektywie Kompatybilności Elektromagnetycznej (2004/108/WE), Dyrektywie Telekomunikacyjne Urządzenia Końcowe i Urządzenia Radiowe (1999/5/WE) oraz w Dyrektywie dotyczącej produktów wykorzystujących energię (2005/32/WE) są podstawą do dyskusji na temat ujednoczenia definicji.

Taka definicja wyjaśniałaby rolę norm zharmonizowanych w ramach Nowego Podejścia i w innych sektorach, w których ich użycie jest niezbędne. Należy jednak zachować rozróżnienie między zharmonizowanymi normami zgodnymi z europejskimi dyrektywami Nowego Podejścia a innymi dokumentami z zakresu normalizacji (techniczne specyfikacje i sprawozdania, zalecenia, instrukcje, umowy robocze), które nie są oparte na porozumieniu wszystkich interesariuszy i które w związku z tym nie mogą być traktowane jako uzupełnienie dyrektywy UE.

### Podstawowa charakterystyka norm zharmonizowanych

Według Dyrektywy 98/34/WE<sup>1</sup> „norma europejska” oznacza specyfikację techniczną opracowaną przez uprawnioną europejską organizację normalizacyjną (CEN, CENELEC, ETSI) zgodnie z określoną procedurą i zatwierdzoną do wielokrotnego lub ciągłego zastosowania.

Zgodnie natomiast z Nowym Podejściem, **normy zharmonizowane** są to normy europejskie, które zostały opracowane na zlecenie (zwane mandatem) Komisji Europejskiej i których tytuły i numery zostały opublikowane w Oficjalnym Dzienniku Unii Europejskiej. Normy zharmonizowane zawierają szczegóły techniczne odnoszące się do podstawowych wymogów odpowiednich dyrektyw Nowego Podejścia i w związku z tym przedstawiają rozwiązania techniczne, umożliwiające zachowanie zgodności z przepisami prawnymi. Związek między przepisami prawnymi i odpowiadającymi wymogami normy wyjaśniony jest w specjalnym załączniku do normy. Zastosowanie norm zharmonizowanych jest dobrowolne (tzn. nie są aktami prawnymi).

W przypadku gdy norma zharmonizowana ma być zastosowana, odpowiednie władze i inne upoważnione organy (np. jednostki notyfiko-

wane) są zobowiązane do przypuszczenia, że podstawowe wymogi dyrektyw, szczegółowo określone we właściwej normie, zostały spełnione (założenie zgodności).

### Propozycja Komisji Europejskiej

W kontekście rewizji Nowego Podejścia, Komisja Europejska zaproponowała następującą definicję terminu „norma zharmonizowana” i związanego z nim określenia „założenie zgodności”<sup>2</sup>:

„Norma zharmonizowana jest to norma europejska przyjęta przez jeden z europejskich organów normalizacyjnych (ESOs), określonych w Załączniku I Dyrektywy 98/34/WE, zgodnie ze zleceniem Komisji Europejskiej i procedurą określoną w Artykule 6, § 3 Dyrektywy 98/34/WE i która, osobno lub razem z innymi normami, dostarcza rozwiązania dla zachowania zgodności z przepisami prawnymi. Zachowanie zgodności z normą zharmonizowaną nie jest obowiązkowe”.

„Zakłada się, że wyroby zgodne z normami zharmonizowanymi (...), wymienionymi w Dzienniku Urzędowym UE, (...) są zgodne z podstawowymi wymogami tych norm”.

W przyszłości termin „założenie zgodności” może pochodzić również z technicznych specyfikacji, które są opracowywane nie tylko przez europejskie organizacje normalizacyjne, ale również przez inne specjalistyczne organy w wyższym stopniu upoważnione do działania w Europie w pewnych obszarach (np. UN/ECE lub Codex Alimentarius). Należy jednak pamiętać, że udział wszystkich interesariuszy w opracowaniu takich dokumentów jest warunkiem tego podejścia.

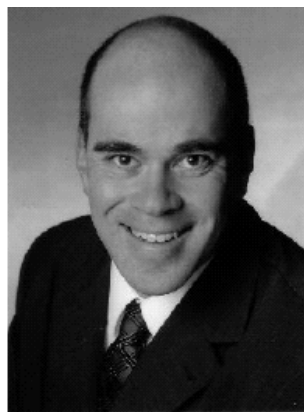
Dr. Georg Hilpert  
hilpert@kan.de

<sup>1</sup> Dyrektywa 98/34/WE ustanawiająca procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych

<sup>2</sup> Dokument roboczy służący jako podstawa do dyskusji na spotkaniu grupy SOGS, które odbyło się w lipcu 2006 roku

# Akredytacja w kontekście rewizji Nowego Podejścia

Nowe Podejście – jako narzędzie regulacji – stało się instrumentem niezbędnym do funkcjonowania Jednolitego Rynku. Dużą wagę przykładają się w tym kontekście do akredytacji. Z tego powodu jedynym uzasadnionym rozwiązaniem wydaje się rozszerzenie będącej już w toku rewizji Nowego Podejścia również na akredytację. Poniżej przedstawiamy rozważania Komisji Europejskiej w tym zakresie.



Ingo Ruthemeier

Dept. II D 3 – Normalizacja, ocena zgodności, metrologia

Niemieckie Ministerstwo Gospodarki i Technologii

### Akredytacja jako narzędzie służące interesowi publicznemu

Punktem wyjściowym rozważań Komisji Europejskiej na temat akredytacji jest przekonanie, iż jest ona – np. w kontekście powoływania organów oceny zgodności - narzędziem służącym interesowi publicznemu. W tym samym stopniu dotyczy to również akredytacji zarówno w obszarach regulowanych przez akty prawne (np. dyrektywy Nowego Podejścia), jak i tam, gdzie one nie istnieją.

Opierając się na tym przekonaniu, Komisja Europejska wyciągnęła szereg wniosków odnośnie prowadzenia akredytacji na poziomie europejskim i krajowym. Podobnie jak w przypadku oceny zgodności i nadzoru rynku, akredytacja powinna być prowadzona w Europie zgodnie z jednolitymi normami i w oparciu o te same kryteria. Z tego powodu Komisja Europejska planuje wykorzystać **Europejską Współpracę w ramach Akredytacji [European co-operation for Accreditation (EA)<sup>1</sup>]**. W przyszłości podstawowym zadaniem akredytacji będzie organizacja dwustronnej kontroli jednostek akredytujących (tzw. **peer assessment**).

### Prowadzenie akredytacji

Państwa Członkowskie UE będą zobowiązane do podporządkowania swoich przepisów/systemów akredytacji zasadzie mówiącej, że akredytacja to narzędzie służące interesowi publicznemu. W związku z tym Państwa Członkowskie będą mogły powołać jedną jednostkę akredytującą lub cały ich system, z zastrzeżeniem, iż musi być on wolny od konkurencji handlowej. Jedną z konsekwencji takiego podejścia w Niemczech byłoby rozwiązanie sytuacji, w której w pewnych obszarach organy akredytujące konkurują ze sobą. Sposób, w jaki można to osiągnąć pozostaje kwestią krajowych rozwiązań. Warty rozważenia jest zlecenie akredytacji prywatnym instytucjom, zarówno w obszarach nie objętych regulacjami prawnymi, jak i – przynajmniej w części – tam, gdzie one obowiązują.

W obszarach, w których obowiązują uregulowania prawne, Komisja przewiduje **podejście dwupoziomowe**. Zakłada ono, że akredytacja prowadzona będzie przez jednostki akredytujące zgodnie z odpowiednimi normami (normy EN ISO/IEC 17000) jako podstawa do powołania przez krajowe władze jednostek oceny zgodności. Tylko w dobrze uzasadnionych przypadkach dopuszczalne będzie przeprowa-

dzenie oceny – w zastępstwie akredytacji - przez władze odpowiedzialne za notyfikację. Te nowe regulacje przypisują większą niż do tej pory wagę do stosowania norm w procesie akredytacji.

### Faza przejściowa

Nadal nie wiadomo kiedy wejdą w życie europejskie i odpowiadające im krajowe regulacje. Można się spodziewać, iż pierwsze projekty Komisji Europejskiej pojawią się na początku 2007 roku. Niemieckie Ministerstwo Gospodarki i Technologii (BMW i) – instytucja odpowiedzialna za zagadnienia związane z akredytacją – podjęło się zadania prezentowania - do momentu wejścia w życie proponowanych regulacji prawnych - systemu akredytacji europejskim i międzynarodowym organizacjom akredytującym. Ponieważ zadanie to jest częścią koordynacji, BMW i planuje powołać **radę doradczą ds. akredytacji**. Organ ten – składający się z przedstawicieli sektora handlu i przemysłu, jednostek odpowiedzialnych za ocenę zgodności i akredytację, federalnych i regionalnych władz oraz stowarzyszeń konsumentów – będzie doradzał Ministerstwu w sprawach związanych z akredytacją.

*Ingo Ruthemeier*

[ingo.ruthemeier@bmwi.bund.de](mailto:ingo.ruthemeier@bmwi.bund.de)

<sup>1</sup> [www.european-accreditation.org](http://www.european-accreditation.org)

# Obserwacja rynku w obszarze maszyn

Zadanie realizowane przez Sekcję ISSA ds. Maszyn i Bezpieczeństwa Systemowego w ramach sieci EUROSHNET

Komisja Europejska i Państwa Członkowskie promują na poziomie polityki rozwiązania mające na celu poprawę jakości nadzoru rynku. Powinny się one spotkać z aprobatą lobby środowiska związanego z BHP. Eksperti z Sekcji ISSA ds. Maszyn i Bezpieczeństwa Systemowego zbadali strukturę kontroli rynku w obszarze maszyn używanych w celach komercyjnych. W trakcie badania ustalono, że *obserwacja* rynku, prowadzona przez jednostki inne niż uprawnione do tego organy, ma decydujące znaczenie.



**Karl-Heinz Grass**

**BG ds. przemysłu artykułów spożywczych i zaopatrzenia (BGN)**

**Dział prewencji**

Europejski Przewodnik dotyczący Implementacji Dyrektyw Opartych na Nowym i Globalnym Podejściu<sup>1</sup> przedstawia cele kontroli rynku. Według niego należy zapewnić, aby zapisy dyrektyw były zgodne na terenie Wspólnoty. Jej mieszkańcy mają prawo do równego stopnia ochrony w ramach Jednolitego Rynku, bez względu na to jakie jest pochodzenie wyrobu. Ponadto, przewodnik przypisuje nadzorowi rynku, który przyczynia się do eliminacji nierównej konkurencji, ważną rolę ochrony interesów przedsiębiorców.

Organy nadzoru rynku są także „wezwane” do monitorowania wyrobów znajdujących się na rynku i, w przypadku ich niezgodności z dyrektywami lub normami, do podjęcia właściwych działań. Niezbędnym jest, aby w nadzorze rynku w różnych sektorach uczestniczyły osoby doświadczone w tej dziedzinie. Dotyczy to przede wszystkim oceny ryzyka nowych technologii i interfejsu człowiek-maszyna. Z tego powodu przewodnik zaleca współpracę między organami nadzoru rynku i organizacjami, dzięki którym niezgodność może być stwierdzona.

W skład sekcji ISSA ds. Maszyn i Bezpieczeństwa Systemowego wchodzi sieć obserwacji rynku dotycząca wyrobów przeznaczonych do użycia w celach komercyjnych i przemysłowych w ramach europejskiej Dyrektywy Maszynowej. Sieć ta została utworzona wśród ekspertów z organizacji zajmujących się problematyką BHP z Francji, Włoch, Szwajcarii i Niemiec. Finlandia i Słowacja również wyraziły zainteresowanie udziałem w tej inicjatywie.

Prezentacja i opis istniejących struktur były punktem wyjściowym bliższej współpracy w dziedzinie obserwacji rynku i jego kontroli w wyżej wymienionych państwach. Ujawnione różnice stały się impulsem utworzenia Sekcji ISSA, biorąc pod uwagę, iż w celu poprawy funkcjonowania systemu nadzoru rynku jako całości niezbędnym jest zebranie informacji i doświadczeń na poziomie jego obserwacji.

Ta niewielka sieć ISSA już okazała się skuteczna w praktyce. Dzięki niej różnorodne kwestie są rozwiązywane lokalnie w bliskiej współpracy z operatorami maszyn. Jeden z przykładów takiej sytuacji dotyczy maszyny pakującej wyprodukowanej w Normandii i użytej w Niemczech. Jej wady, które tam ujawniono, pochodziły częściowo z niewłaściwego użycia, np. w fabryce klisz fotograficznych używano szpul o znacznie większej objętości niż wskazana przez producenta. W tym

przypadku okazało się, że zagrożenia mechaniczne, pojawiające się na etapie projektowania i użytkowania, są w inny sposób oceniane przez producenta i operatora – rzeczywistego użytkownika urządzenia. Zanim kompetentne organy rozpoczęły pomiary, komunikacja między producentem, operatorem i jednostką przeprowadzającą badania została zapewniona przez organizacje partnerskie Sekcji ISSA. Zgodność maszyny pakującej z wymogami Dyrektywy Maszynowej została zatem zbadana jeszcze w zakładzie produkcyjnym.

W przyszłości, zbieranie informacji w obszarze obserwacji rynku będzie również należało do zadań sieci EUROSHNET<sup>2</sup>. Stworzenie szerokiego forum w ramach tej sieci poświęconego współpracy między ekspertami w dziedzinie BHP w obszarze obserwacji rynku maszyn i instalacji do użytku komercyjnego, byłoby mile widziane przez Sekcję ISSA ds. Maszyn i Bezpieczeństwa Systemowego. Z tej współpracy skorzystałyby zwłaszcza małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP). Rozwiązanie to byłoby także efektywnym wsparciem dla systemu kontroli rynku i osób biorących w niej udział.

*Karl-Heinz Grass*  
[karl-heinz.grass@bgn.de](mailto:karl-heinz.grass@bgn.de)

1 [http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/legislation/guide/document/1999\\_1282\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/legislation/guide/document/1999_1282_en.pdf)

2 Topic "Market observation in the field of machinery safety"

## Usługi: normalizacja a bezpieczeństwo i higiena pracy

Obecne - na poziomie międzynarodowym i europejskim - wysiłki nad liberalizacją handlu usługami wskazują, jak ważnym elementem są normy ich dotyczące<sup>1</sup>. Przestrzeganie podstawowych zasad musi być jednak zapewnione: wymogi dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników – innymi słowy: usługodawców – muszą być określone poza normami.



Zdjęcie: Piepenbrock-Dienstleistungsgruppe

### Wykorzystanie norm do promocji handlu usługami

Rolę norm dotyczących usług na poziomie międzynarodowym wskazuje porozumienie w ramach Światowej Organizacji Handlu - Układ Ogólny w sprawie Handlu Usługami (GATS), który ma na celu liberalizację handlu usługami<sup>2</sup>, a także projekt europejskiej Dyrektywy Usługowej<sup>3</sup>. Rola ta nie została jednak ostatecznie wyjaśniona. Komisja Europejska wsparła normalizację w tym zakresie dwoma zleceniami mandatami (M 340 i M 371) wydanymi CEN, CENELEC i ETSI i dotyczącymi opracowania programu normalizacyjnego dla usług, oraz kolejnymi mandatami dotyczącymi call centres.

CEN opracowuje ponadto normy dotyczące takich obszarów jak: konserwacja, transport, czyszczenie budynków, turystyka, usługi pocztowe, zarządzanie urządzeniami, tłumaczenia, usługi pogrzebowe, służba zdrowia, usługi ochroniarskie. Grupa Robocza CEN/BT 163 „Normalizacja w obszarze usług” wspiera trwające prace w tym zakresie. ISO i krajowe instytucje normalizacyjne również pracują nad opracowaniem norm usługowych.

Projekt pn. „Norma: IS normy dotyczące usług w skutecznej strategii internacjonalizacji” finansowany przez niemieckie Federalne Ministerstwo Edukacji i Nauki (BMBF), również ma na celu określenie zakresu normalizacji<sup>4</sup>.

### Bezpieczeństwo i higiena pracy a normy dotyczące usług

Ogólnie rzecz biorąc można pokusić się o stwierdzenie, że normy mogą zwiększać jednolitość usług i – w związku z tym – promować rynek usług. Jeśli jednak normy dotyczące usług mają być właściwe do zastosowania – także na poziomie międzynarodowym – ich zapisy dotyczące zagadnień związanych z BHP nie mogą być sprzeczne z krajowym prawem i regulacjami w tym zakresie.

Zwyczajowo uważa się, iż jakość usług jest w wysokim stopniu determinowana przez osoby, które je dostarczają. Może to stanowić zaletę w przypadku gdy wymogi dotyczące personelu mają być określone w normach dotyczących usług, gdy takie wymogi wpływają na jakość usług, np.:

- Regulacje dotyczące doradztwa klientowi;
- Regulacje dotyczące procedury usługi;
- Kryteria doboru personelu, np. kwalifikacje;

- Odzież lub ubiór niezbędny w niektórych sektorach usług (np. pracownicy zakładów pogrzebowych, stróże).

Ponieważ spełnienie wymogów w zakresie BHP jest w opinii usługodawców i klientów ważnym kryterium jakości, rozsądnym wydaje się włączenie wymogów dotyczących ochrony pracowników do norm usługowych. Normy nie są jednak odpowiednim instrumentem ostatecznie regulującym **bezpieczeństwo i higienę pracy usługodawców**. W tym obszarze obowiązują dyrektywy zgodne z Artykułem 137 Traktatu o Utworzeniu Wspólnoty Europejskiej, a także rezolucja 22/1997 CEN/CENELEC, wytyczne dla międzynarodowej normalizacji oraz tzw. German Consensus Statement<sup>5</sup>. Wszystkie te dokumenty stwierdzają, iż wymogi dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników nie są objęte zakresem norm i w związku z tym muszą być regulowane na poziomie krajowym. Wymogi te zawierają takie zagadnienia jak:

- Wyposażenie miejsc pracy w drugorzędne środki bezpieczeństwa, np. wyjścia ewakuacyjne;
- Określenie wartości granicznych w miejscu pracy;
- Organizacja i wdrożenie w przedsiębiorstwie środków BHP, np. poprzez systemy zarządzania BHP;
- Szkolenia w zakresie BHP;
- Badania lekarskie;
- Użycie środków ochrony indywidualnej.

Zasady te obowiązują zatem normy usług w taki sam sposób jak „tradycyjne” normy dotyczące wyrobów. Aby na jak najwcześniejszym etapie wdrożyć je do procesu opracowania norm usługowych, KAN opracowała instrukcję, skierowaną przede wszystkim do członków komitetów normalizacyjnych<sup>6</sup>.

Angela Janowitz  
janowitz@kan.de

1 KANBrief 4/02

2 [http://www.wto.org/english/tratop\\_e/serv\\_e/serv\\_e.htm](http://www.wto.org/english/tratop_e/serv_e/serv_e.htm);  
<http://www.kan.de/pdf/fb/eng/WTO-GATS-e.pdf>

3 [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/pl/com/2006/com2006\\_0160p101.pdf](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/pl/com/2006/com2006_0160p101.pdf)

4 <http://www.standard-is.de>

5 KANBRIEF 1/04

6 <http://www.kan.de/pdf/basisdokumente/eng/KAN-Hinweise-AS-DL-en.pdf>

# Imprezy

Informacja	Temat	Kontakt
<b>16.01. - 17.01.07</b> Dortmund	Tagung / Forum <b>Music - Safe and Sound</b> (Sprachen/Languages: Deutsch/English)	BAuA Tel.: +49 (0)231 9071 2500 <a href="http://www.baua.de">http://www.baua.de</a>
<b>01.02. - 02.02.07</b> Nancy	Colloque <b>Le stress au travail: une réalité</b>	INRS Tel.: +33 (0)3 83 50 20 00 <a href="http://www.inrs.fr">http://www.inrs.fr</a> > Evénements INRS
<b>07.03. - 09.03.07</b> Dresden	Seminar <b>Die neue Arbeitsstättenverordnung (ArbStättV)</b>	BGAG Tel.: +49 (0)351 457 1616 <a href="http://www.bgag-seminare.de">http://www.bgag-seminare.de</a>
<b>14.03. – 15.03.07</b> Amsterdam	Fair and Congress <b>HRM LIVE!</b> Vakbeurs Personeel & Organisatie	Amsterdam RAI Tel.: +31 (0)20 549 12 12 <a href="http://www.arbo-rai.nl/hrmlive2007/n/bez_overig128">http://www.arbo-rai.nl/hrmlive2007/n/bez_overig128</a>
<b>26.03. - 30.03.07</b> Dresden	Seminar <b>Rechtsgrundlagen der Prävention Teil I</b> Teil II: 07.05. – 11.05.07	BGAG Tel.: +49 (0)351 457 1618 <a href="http://www.bgag-seminare.de">http://www.bgag-seminare.de</a>
<b>27.03. - 29.03.07</b> Saariselkä	Seminar <b>8th European Seminar on Personal Protective Equipment</b>	FIOH Tel.: +4358 30 474 2738 <a href="http://www.ttl.fi/Internet/English">http://www.ttl.fi/Internet/English</a>
<b>17.04.07</b> Brussels	Conference <b>CEN StandarDay</b>	CEN <a href="mailto:media@cenorm.be">media@cenorm.be</a> <a href="http://www.cenorm.be/cenorm/news/events/standarday2006.asp">http://www.cenorm.be/cenorm/news/events/standarday2006.asp</a>
<b>23.04 - 24.04.07</b> Dresden	Internationales Symposium <b>Endotoxine an Arbeitsplätzen</b>	BGIA, HVBG, ABAS Tel.: +49 (0)2241 231 2703 <a href="http://www.hvbg.de/code.php?link=2116271">www.hvbg.de/code.php?link=2116271</a>
<b>03.07 - 05.07.07</b> Lille	European Forum / Forum Européen <b>Effective Solutions for Managing Occupational Noise Risks</b> <b>Solutions efficaces pour réduire les risques du bruit au travail</b>	Institute of Noise Control Engineering of Europe (INCE/Europe) / Centre d'information et de documentation sur le bruit (CIDB) / Association pour la prévention des risques professionnels (AINF) <a href="http://www.noiseatwork.eu">http://www.noiseatwork.eu</a>

Zdrój: KANBrief 4/06

## Impressum



Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa

**Edytor** Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa e.V. (VFA) za pomocą funduszy Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych; **Redakcja** Kommission Arbeitsschutz und Normung (KAN), Büro KAN – Sonja Miesner, Michael Robert; **Dyrecja** Dr.-Ing. Joachim Lambert Alte Heerstr. 111 D – 53757 Sankt Augustin; **Tłumaczenie** Katarzyna Tulkis, Krzysztof Makowski; **Wydanie kwartalnie, bezpłatnie** Tel.: +49 2241 231 3463 Fax: +49 2241 231 3464 Internet: [www.kan.de](http://www.kan.de) E-Mail: [info@kan.de](mailto:info@kan.de)